

BÖLÜM 9

ALT ÜRİNER SİSTEM SEMPTOMLARI OLAN KADINLARDA KANIT DÜZEYİNE GÖRE TEMEL VE İLERİ DÜZEY TANI TESTLERİ VE HEMŞİRELİK BAKIMI

Melike KUMRAL ESEN ¹
Elif ULUDAĞ ²

GİRİŞ

Kadınlar yaşamları boyunca birçok ürojinekolojik semptomlar ile karşı karşıya kalmaktadır. Ürojinekolojik semptomlar nedeniyle kadınların yaşam kaliteleri düşmekte, sosyal hayatları ve cinsel ilişkileri olumsuz etkilenmektedir (3, 11). Kadınlar idrar kaçırma, istemsiz dışkılama veya gaz çıkarma, artmış veya azalmış mesane hissi, mesane boşaltım problemleri, vajinadan ele gelen kitle, vajinal ka-nama, pelvik basınç, pelvik ağrı, disparoni gibi şikayetler ile kliniğe başvurmak-tadırlar (13). Ürojinekolojik şikayetler ile başvuran kadınlarda hastalığın yöneti-minin doğruluğu için öncesinde iyi bir hasta değerlendirilmesi yapılmalıdır (1). Temel olarak klinik öykü ve fizik muayene, hasta formları, mesane günlükleri, ped testi kullanılırken, detaylı değerlendirme için ürodinamik testler ve görüntüleme yöntemleri kullanılmaktadır.

Klinik değerlendirmede ilk ve en önemli adım detaylı bir klinik öykü alımı-dır. Pelvik taban bütüncül bir şekilde ele alınarak sorgulanmalıdır. Ürojinekolojik şikayetler klinik öykü, hasta formları, mesane günlükleri ve ped testi aracılığıyla incelenmeli ve kayıt altına alınmalıdır (19). Bu aşamada temel değerlendirme testleri aracılığıyla saptanan bulgular, ileri düzey değerlendirme testlerinin yani ürodinamik testler, görüntüleme yöntemleri ve sistoskopi yöntemlerinin kulla-

¹ Uzman Hemşire, Pamukkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doğum-Kadın Hastalıkları Hemşireliği Doktora Programı, melikekumral98@gmail.com, ORCID iD: 0009-0007-6358-3927

² Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Doğum-Kadın Hastalıkları Hemşireliği AD., elif.uludag36@gmail.com, ORCID iD: 0000-0001-7060-7746

ameliyat öncesi rutin olarak ürodinami testi ve görüntüleme tekniklerinin yapılması gerektiği yalnızca detaylı incelemenin gerekli olduğu durumlarda kullanılması gerektiği üzerinde durulmuştur.

Alt üriner sistem semptomu olan kadınların değerlendirilmesine ve yönetimine yönelik yayınlanan kılavuzlar sağlık profesyonellerine bakımda yol göstermek amacıyla yapılmaktadır. Kanıt temelli uygulamalara dayandırarak verilen sağlık hizmeti ile uygulamaların kalitesinin artırılması planlanmaktadır. Bu nedenle daha etkili bir hizmet sağlamak için sağlık profesyonellerinin kılavuzları takip etmesi ve uygulamaya entegre etmesi önerilmektedir.

KAYNAKLAR

1. Abrams P, Andersson KE, Apostolidis A, et al. 6th International Consultation on Incontinence. Recommendations of the International Scientific Committee: evaluation and treatment of urinary incontinence, pelvic organ prolapse and faecal incontinence. *Neurourology and Urodynamics*. 2018;37(7):2271–2.
2. American College of Obstetricians and Gynecologists. Urinary incontinence in women. Practice bulletin no. 155. *Obstetrics and Gynecology*. 2015;126(5):e66–81. doi:10.1097/AOG.0000000000001148
3. Aksoy YE, Yılmaz SD. The effect of urinary incontinence symptoms on sexual functions and quality of life in women. *Sexuality and Disability*. 2022;1–13.
4. Başgöl Ş, Kızılkaya Beji N. Kontinans hemşirelerinin gelişen rollerinin uluslararası düzeyde irdelenmesi. *Florence Nightingale Journal of Nursing*. 2015;23(3):224–30.
5. Brunt BA, Morris MM. Nursing professional development evidence-based practice. In: StatPearls. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2023 Mar. (06/05/2025 tarihinde <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK589676/> adresinden ulaşılmıştır).
6. Cardozo L, Rovner E, Wagg A, et al., editors. Incontinence 7th Edition. Bristol, UK: International Continence Society; 2023. ISBN: 978-0-9569607-4-0.
7. Dang D, Dearholt SL, Bissett K, et al. *Johns Hopkins evidence-based practice for nurses and healthcare professionals: model and guidelines*. 4th ed. Indianapolis: Sigma Theta Tau International; 2021.
8. Değirmenci F, Vefikuluçay Yılmaz D. Bir kadın sağlığı sorunu: Alt üriner sistem semptomları ve hemşirenin rolleri. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*. 2020; 17:82–7.
9. Drake MJ, Doumouchtsis SK, Hashim H, et al. Fundamentals of urodynamic practice, based on International Continence Society good urodynamic practices recommendations. *Neurourology and Urodynamics*. 2018;37(S6): S50–60.
10. Fışkın G, Kızılkaya Beji N. Pelvik organ prolapsusu ve cinsel yaşam üzerine etkileri. *Florence Nightingale Journal of Nursing*. 2018;26(3):211–8.
11. Gomes TA, Faber MDA, Botta B, et al. Severity of urinary incontinence is associated with prevalence of sexual dysfunction. *International Urogynecology Journal*. 2020; 31:1669–74.
12. Harding CK, Lapitan MC, Arlandis S, et al. Non-neurogenic female lower urinary tract symptoms (LUTS): 2024 update. *European Urology*. 2024;85(1):1–9.
13. Haylen BT, de Ridder D, Freeman RM, et al. An International Urogynecological Association (IUGA)/International Continence Society (ICS) joint report on the terminology for female pelvic floor dysfunction. *International Urogynecology Journal*. 2010;21(1):5–26. doi:10.1007/s00192-009-0976-9
14. Haylen BT, Maher CF, Barber MD, et al. An International Urogynecological Association (IUGA)/International Continence Society (ICS) joint report on the terminology for female pelvic organ prolapse (POP). *Neurourology and Urodynamics*. 2016;35(2):137–68. doi:10.1002/

nau.22922

15. Kobashi KC, Albo ME, Dmochowski RR, et al. Surgical treatment of female stress urinary incontinence: AUA/SUFU guideline. *The Journal of Urology*. 2017;198(4):875–83.
16. Medina CA, Costantini E, Petri E, et al. Evaluation and surgery for stress urinary incontinence: a FIGO working group report. *Neurourology and Urodynamics*. 2017;36(2):518–28.
17. Nambiar AK, Bosch R, Cruz F, et al. EAU guidelines on assessment and nonsurgical management of urinary incontinence. *European Urology*. 2018;73(4):596–609.
18. National Institute for Health and Care Excellence (NICE). *Urinary incontinence and pelvic organ prolapse in women: management (NG123)*. (06/05/2025 tarihinde <https://www.nice.org.uk/guidance/ng123/chapter/Recommendations> adresinden ulaşılmıştır).
19. Naumann G. Urogynecological diagnostics. *Der Gynäkologe*. 2017; 50:177–83.
20. Perrouin-Verbe MA, Drake MJ, Thomas L. The challenges of real-life bladder diary use and interpretation. *European Urology Focus*. 2022;8(1):11–7. doi:10.1016/j.euf.2022.01.002
21. Rosier PF, Schaefer W, Lose G, et al. International Continence Society Good Urodynamic Practices and Terms 2016: urodynamics, uroflowmetry, cystometry, and pressure-flow study. *Neurourology and Urodynamics*. 2017;36(5):1243–60.
22. Shendy M, Marinceu D, Roy M, et al. *Role of nursing in urogynaecology*. (06/05/2025 tarihinde <https://www.intechopen.com/chapters/84043> adresinden ulaşılmıştır).
23. Urbonavičius BG, Kaškonas P. Urodynamic measurement techniques: a review. *Measurement*. 2016; 90:64–73.
24. Working Group of the United Kingdom Continence Society (UKCS), Abrams P, Eustice S, Gammie A, et al. United Kingdom Continence Society: minimum standards for urodynamic studies, 2018. *Neurourology and Urodynamics*. 2019;38(2):838–56.
25. Wound, Ostomy and Continence Nurses Society Task Force. Wound, ostomy, and continence nursing: scope and standards of WOC practice, 2nd edition: an executive summary. *Journal of Wound, Ostomy and Continence Nursing*. 2018;45(4):369–87. doi:10.1097/WON.0000000000000438